

[Socialministeren.]

ikke var medlemmer af den offentlige sygeforsikring.

Som det er det høje ting bekendt, blev ved socialreformens gennemførelse adgangen til at oppebære aldersrente som hovedregel gjort betinget af, at vedkommende var medlem enten af en statsanerkendt sygekasse eller en statskontrolleret sygeforening, en såkaldt fortsættelsessygekasse.

De personer, som mere eller mindre undskyldeligt har undladt at indmelde sig i sygekassen, eller som efter at have været medlem af forsikringen er gledet ud, vil efter de gældende regler være afskåret fra at få aldersrente, idet de i hvert fald ikke efter deres 60. år kan optages som medlem af en sygekasse.

Det drejer sig dels om personer, der af uvidenhed, manglende interesse og i nogle tilfælde vel også modvilje mod den tvungne sygeforsikring ikke har søgt optagelse i forsikringen, dels om personer, der har indmeldt sig i en ikke statsanerkendt sygekasse i den fejlagtige tro, at de derved til sin tid var berettiget til aldersrente. Jeg kan i denne forbindelse også nævne, at der blandt dem, der er ramt af den anførte bestemmelse, findes ikke så få enker, hvis mænd ikke har opfyldt forsikringspligten for sig og hustruen, i adskillige tilfælde fordi deres økonomiske kår, medens manden levede, var sådanne, at de ikke mente nogensinde at skulle søge aldersrente, men hvor det efter mandens død har vist sig, at enken ikke har kunnet klare sig ved egen hjælp.

Endvidere foreligger der en række tilfælde, hvor pågældende har været sygeforsikret, men hvor medlemsskabet af en eller anden grund er ophørt, og hvor der ikke har været mulighed for senere at genoprette dette. I nogle tilfælde har pågældende, måske på grund af uforskyldte økonomiske vanskeligheder, ikke overholdt kontingentbetalingen og er derfor blevet slettet som medlem. Det er ligeledes ret hyppigt forekommet, at personer ved deres fyldte 60. år har benyttet sig af den adgang, loven giver dem, til at udmelde sig af forsikringen på dette tidspunkt, idet de ikke har haft forståelsen af, hvilke konsekvenser udmeldelsen medfører med hensyn til muligheden for at opnå aldersrente, eller fordi de måske har ment, at de var så økonomisk velsituerede, at de ville kunne klare sig ved egen hjælp.

De pågældende bestemmelser har endelig også medført, at de danske statsborgere, som under og efter krigen er vendt tilbage her til landet, og som ved hjemkomsten har

været over 60 år gamle, ikke har haft mulighed for at få aldersrente.

Efter forslaget § 2, stk. 1, vil der kunne ydes aldersrente til personer, som ikke er medlemmer af sygeforsikringen, forudsat at de den 5. juni 1949 opfylder lovens øvrige betingelser for at få rente. Dog har man anset det for nødvendigt, at der samtidig gives hjemmel til at se bort fra bestemmelsen i folkeforsikringslovens § 38, stk. 2, nr. 4, hvorefter det ellers er en betingelse for at få rente, at man ikke i et vist tidsrum inden rentebegæringens indgivelse har oppebåret fattighjælp eller kommunehjælp med tab af valgret og valgbarhed. Såfremt denne bestemmelse skulle finde anvendelse, ville den medføre, at en del af de personer, som det er meningen at hjælpe, alligevel ikke kunne få rente. Forholdet er jo nemlig det, at en del ældre mennesker, som på grund af sygekassebetingelsen ikke har kunnet få aldersrente, har været henvist til at modtage offentlig hjælp, og det må formodes, at hjælpen i mange tilfælde — særlig når den er blevet af varig karakter — er ydet med de strenge retsvirkninger. Ved § 2, stk. 3, foreslås det derfor, at man ved bedømmelsen af de pågældende personers renteberettigelse ser bort fra sådan hjælp.

Jeg skal endelig nævne, at loven derimod ikke vil finde anvendelse på de personer, som står i restance med deres kontingenter til sygekassen, men som den 5. juni endnu har adgang til at berigtige disse. Disse personer har vel som følge af kontingentrestancen ingen aktuel ret til at få rente, men det står i deres egen magt, om de ved at berigtige restancen vil generhverve denne ret. En udtrykkelig bestemmelse om, at denne gruppe falder udenfor loven, er optaget i forslaget § 2, stk. 2.

Man kunne indvende, at disse personer stilles dårligere end dem, der ikke kan berigtige restancen, men heroverfor må anføres, at de førstnævnte ved berigtigelse af restancen samtidig får rettigheder i sygekassen.

Jeg føler til slut anledning til at pointere, at det her drejer sig om en i høj grad ekstraordinær foranstaltning, der kun er begrundet i den ganske særlige begivenhed, som grundlovsjubilæet må siges at være. Det vil derfor være forkert og for de pågældende selv meget uforsvarligt at mene, at man herefter kan vise større efterladerhed med at holde sine sygekasseforhold i orden ud fra den betragtning, at der nok senere igen ekstraordinært vil blive givet adgang til at få tilstået aldersrente.

Med disse ord skal jeg, idet jeg iøvrigt